

Fuld fart på produktionen, uden knæk på vækstkurven

Af [Jette Beck](#) - Nov. 2020

Hans Ulrik Jensen fra Skov A/S (t.v.) og driftsleder Jacob Søgaard Buus i klimastalden hos MB Landbrug.
Foto: Jette Beck.

Med kameraer i fire klimastier overvåges grisenes tilvækst løbende, den manuelle vejning af grisene kan undværes, og det fulde vækstpotentiale udnyttes.

Jacob Søgaard Buus på 30 år er driftsleder hos MB Landbrug, hvor han har fulgt dataflowet fra ProGrow-kameraerne i halvandet år. MB Landbrug driver en fulline produktion med 500 søer og en årlig produktion af 17.000 slagtesvin ved Nibe.

Jacob Søgaard Buus har fulgt dataflowet fra ProGrow kameraerne i halvandet år. På skærmen i frokostrummet kan billeder og kurver følges dagligt. Foto: Jette Beck.

[Når grisene har den rette alder og en ens alder, vil grisene også have en ens tarmudvikling, og det betyder at de alle kan tåle og udnytte proteinet og deres vækstpotentiale]

[i]Jacob Søgaard Buus, driftsleder[i]

- Vi har nu kørt 10 hold igennem, og det viser sig at med en tilpasning af foderblandinger og optimering af management, har vi formået at øge tilvæksten på klimagrisene med 150 gram pr. dag fra 15 til 30 kg, siger Jacob Søgaard Buus. Kameraerne estimerer grisenes vægt ud fra deres overfladeareal, der måles via billeder taget to meter over stigulvet ved foderautomaterne.

Vækstkurven knækker ved foderskift

- Vægtkurverne viser, at vi ikke længere ser knæk i tilvæksten ved foderskift, og når vi kontrol-vejer grisene, så rammer ProGrow skarpt vægten indenfor tre procent, forklarer Jacob Søgaard Buus.

- Dyk i tilvækstkurven ser man ikke i praksis, fordi vi ikke vejer grisene hver dag. Men det kan ProGrow registrere. Når man kan se, hvornår det går galt, kan man reagere på det. Jacob har

været god til at tilpasse management og fodring med hjælp fra Hedegaard. Nu vokser grisene konstant i hele perioden, siger Hans Ulrik Jensen. Han er svineproduktions-specialist hos Skov A/S og arbejder nu fuldtid på at få flere vækst-kameraer ud til danske svineproducenter.

ProGrow er udviklet af Skov A/S og fik tre stjerner på Agromek i 2016. Det er et integreret system til styring og overvågning af grisenes vækst fra fravæning til slagtning. Billederne fra kameraerne analyseres af en algoritme, der bestemmer grisenes vægt ud fra dyrenes omrids. Derudover registres foderforbrug og vandforbrug, som kan sammenholdes med vægt-data.

Realtids-data giver muligheder

Hans Ulrik Jensen fra Skov A/S (t.v.), driftsleder Jacob Søgaard Buus og rådgiver Anders Amstrup fra Hedegaard står ved stierne, hvor kameraerne er installeret. Foto: Jette Beck.

Systemet har endnu ikke vundet særligt stort indpas i danske slagtesvinestalde. Det er på grund af den store udbredelse af restriktiv vådfodring (kameraerne er pt. optimeret til tørfoder), men i smågriseproduktionen viser systemet sit værd.

- Vi har set en meget synlig effekt af kameraerne i klimastalden. Systemet er bygget op omkring realtidsdata, og det er en stor fordel. Med den daglige opsamling af data om vægt, klima og vandforbrug får vi et overblik over produktionen, og vi kan hurtigt gribe ind, hvis temperatur, vandoptagelse eller dyrene tilvækst afviger fra det forventede, forklarer Anders Amstrup, seniorrådgiver hos Hedegaard A/S. Han har siden foråret 2019 fulgt udviklingen på MB Landbrug og været med til at integrere ændringer i foder og foderskift. Han forklarer, at Hedegaard har stor fokus på hvor digitale løsninger kan bidrage med mere viden og til at optimere produktionen i landbruget, og derfor har firmaet, som er en del af Danish Agro, indgået et samarbejde med Skov

A/S om ProGrow. Hedegaard ser ProGrow som det bedste produkt på markedet med hensyn til produktionsovervågning baseret på realtidsdata.

Foderskift blev udsat og væksten forbedret

- Med disse kameraer får vi stor viden om, hvordan de forskellige foderblandinger fungerer i praksis. Det er helt unikt, den måde vi kan bygge data sammen på. Jo længere tid der går, jo mere interessant bliver det. Vi kigger på tilvækst i alle tre faser i klimastalden og optimerer på, hvornår grisene kan tåle mere protein i takt med grisenes alder, vægt og tarmsystemets udvikling, fortæller rådgiveren entusiastisk.

- Vi har blandt andet justeret på proteinindholdet i blandingerne og rykket foderskift til blanding tre fra 15 til 18 kg, og det har givet pote, udtaler Anders Amstrup. Blanding to fra ni til 18 kg har fået ekstra seks gram fordøjeligt råprotein pr. kg. I blanding tre, som grisene får fra 18 til 30 kg, er fordøjeligt råprotein øget med over 10 gram. Men at flytte så meget på den basale fodring gik ikke uden data fra ProGrow systemet, hvor man overvåger grisenes vækst via realtids-data.

Klimastalden på MB Landbrug

Grise fra 6 til 34 kg

2,0 - 2,3 procent dødelighed

530-600 gram daglig tilvækst

Foderudnyttelse: 1,6 FE/kg tilvækst

Foderoptag 880 gram pr gris pr dag

Blanding 1

1,20 FEsv pr. kg

140 g ford. råprot.

10,9 g ford. Lysin

Blanding 2

1,11 FEsv pr. kg

140 g ford. råprot.

11,0 g ford. Lysin

Blanding 3

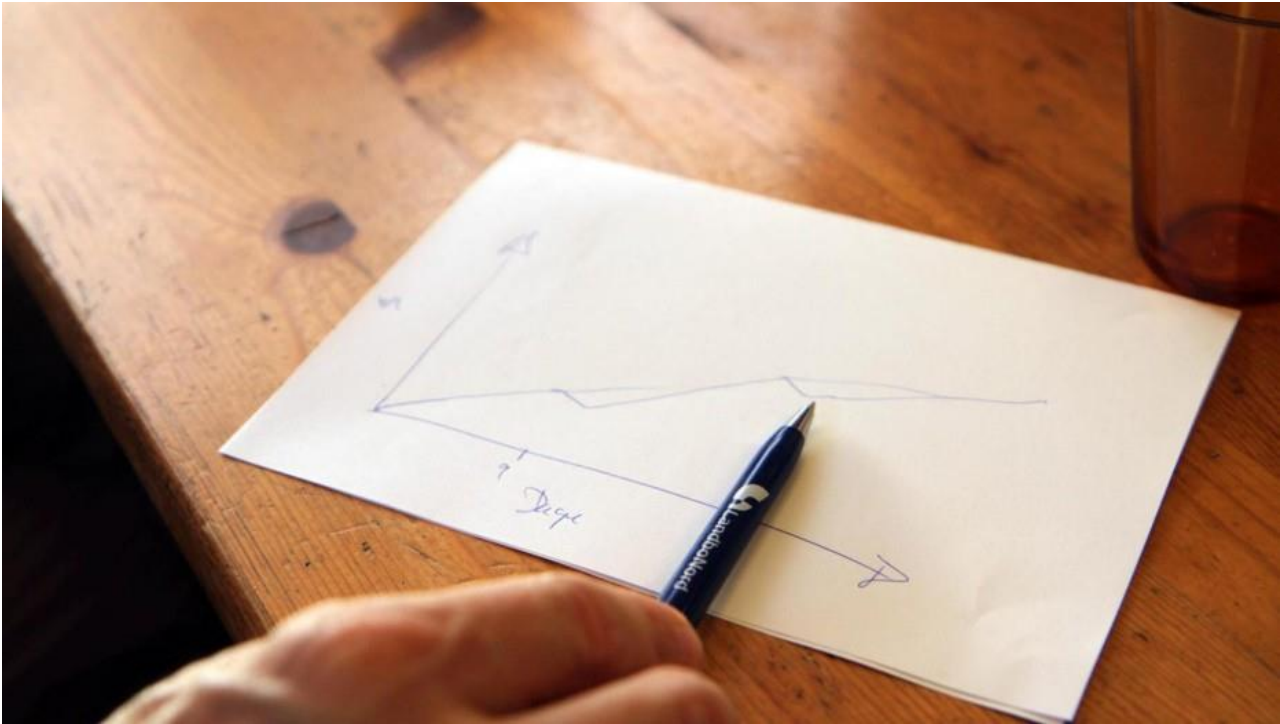
1,07 FEsv pr. kg

151 g ford. råprot.

11,3 g ford. lysin

- Jeg må sige, da Anders kom og foreslog, at vi skulle køre videre på blanding to en ekstra uge, spurgte jeg, om han var rigtig klog, fortæller Jacob Søgaard Buus. Men driftslederen har flair for tal og blev overbevist, da rådgiveren viste, hvordan vækstkurven knækkede ved foderskift.

Jacob Søgaard Buus har flair for tal og blev overbevist, da rådgiver Anders Amstrup fra Hedegaard A/S viste, hvordan vækstkurven knækkede ved foderskift. Foto: Jette Beck.

Sparer 40 tons foder om året

Klimastalden kører bare hos MB Landbrug. Efter at fodringen er blevet justeret, er foderforbruget faldet med 0,08 foderenheder pr. kg tilvækst. Med en foderudnyttelse på 1,6 foderenheder pr. kg tilvækst, bliver der sparet cirka 40 tons foder om året, efter at kameraerne er blevet sat op og fodring samt sortering er blevet optimeret.

Medicinforbruget er ligeledes lavt, fordi grisene ikke får et knæk på grund af foderskift.

- Det er blevet nemmere at passe grise, siger Jacob Søgaard Buus. Han trækker data fra ProGrow-systemet mindst en gang om ugen, men skærmen i frokoststuen viser dagligt billeder og kurver fra stierne med kameraer. Fire stier i klimastalden overvåges, der er 30 grise i hver sti, og der tages 600 til 700 billeder i døgnet pr sti. På MB landbrug overvåges 20 procent af klimagrisene. Hans Ulrik Jensen påpeger, at Skov anbefaler, at mellem fem og 20 procent af grisene skal overvåges, for at estimering af vægt kan dække alle grise.

Jacob Søgaard Buus tørrer kameraerne af hver dag. - Jeg må sige, da Anders kom og foreslog, at vi skulle køre videre på blanding to en ekstra uge, spurgte jeg, om han var rigtig klog, fortæller han. Men driftslederen har flair for tal og blev overbevist, da rådgiveren viste, hvordan vækstkurven knækkede ved foderskift. Foto: Jette Beck.

Ikke bange for uens grise

Jacob Søgaard Buus har også ændret måden at sortere grisene på, hvilket han mener har øget tilvækst og velfærd blandt grisene. Nu sorteres grisene ud på dag seks og kun seks sorteres fra.

- Vi er ikke så bange for uens grise mere. For vi kan se på de daglige vækstdata, at de kan følge med. Men man skal lige vænne sig til at kigge på uens grise. Det kan godt være, at der er fire kg forskel mellem den mindste og den største i stien. Det ser ud af meget, når de kun vejer ni kg, men de følger alle fint vækstkurven. Og når de når 30 kg, er fire kg forskel jo ikke meget. Når grisene har den rette alder og en ens alder, vil grisene også have en ens tarmudvikling, og det betyder, at de alle kan tåle og udnytte proteinet og deres vækspotentiale, slår Jacob Søgaard Buus fast.

En anden fordel ved at undgå at sortere så meget er, at grisene ikke skal bruge kræfter på at tilkæmpe sig en rangorden, og smitten minimeres med et minimalt miks af grisene.

- De eneste, der bliver sorteret fra, er de seks mindste eller de seks største. Det passer med, at vi blander tre kuld i én sti, så tager vi seks fra på dag seks, og så sker der ikke mere. Førhen sorterede vi i vildskab. Nu har jeg styr på sorteringen og færre grise blandes. Når grisene skal videre til slagtesvinestalden, bliver grise fra to klimastier fordelt ud til tre stier i slagtesvinestalden, forklarer driftslederen, der har været hos MB Landbrug i fem år.

Har hentet over tre kroner pr gris

Anders Amstrup forklarer, hvordan et kamera-setup hurtigt kan være tjent hjem.

- Her på bedriften har optimering af produktionen via kamera-data hentet mindst tre kroner pr. gris. Det kan godt være, at ændring i foder og fodring har kostet fire kroner, men hvis grisen henter otte kroner i dækningsbidrag, er investeringen hurtigt hentet hjem, siger rådgiveren.

Han pointerer, at kameraløsningen ikke er for alle. Men det er det for dem, der kan lide produktionsoptimering efter de bedste resultater og arbejde med digitale løsninger og for dem, der er villige til at bruge ressourcer på hurtigt at tilpasse fodringen efter, hvordan grisene vokser.

- Tal lyver ikke, supplerer Jacob Søgaard Buus. Han pointerer, at systemet har været med til at motivere medarbejdere og forbedre kommunikationen, forståelsen og læring hos staldpersonalet.

- Kun med hjælp fra samtlige af mine seks ansatte er effektiviteten steget, udtaler Jacob Søgaard Buus.

Hans Ulrik Jensen fra Skov A/S (t.v.), driftsleder Jacob Søgaard Buus og rådgiver Anders Amstrup fra Hedegaard står ved stierne, hvor kameraerne er installeret. Foto: Jette Beck.

MB Landbrug ved Nibe

500 årssøer fulline

36 grise pr årssø

17.000 slagtesvin pr år

Kører ProGrow i klimastalden

Kameraer i fire stier a 30 grise

700 fotos pr sti pr dag

Integreret data fra klimaanlæg og vandforbrug

Hjemmeblander med traditionelle råvarer

Slagtesvin på restriktiv vådfodring kommer med næste år

Hans Ulrik Jensen fra Skov A/S har mange erfaringer med systemet også fra udlandet hos slagtesvin, hvor tørfoder er meget mere udbredt end i Danmark. Han forklarer, at kameraerne ikke kun bruges til vægt-optimering men også til at skabe overblik og planlægge dagen på bedrifter med mange sites.

- Dem, der har mange huse, bruger kameraerne til at finde ud af, hvor de skal starte. Man kan lynhurtigt aflæse grisene og finde ud af, hvor der er noget galt, og hvor man skal starte dagen. Man ser hvilke stalde, der kører stabilt og stalde, som kan vente lidt. Han fremhæver Mexico og USA, der er meget interesseret i det unikke system, der pt. er alene på verdensmarkedet, når det gælder denne form for vækst-overvågning.

- Der er ikke andre, som kan matche ProGrow. Men for at få fuldt udbytte af teknologien, kræver det nogle gode rådgivere, der har tæt dialog med svineproducenterne. Han ser frem til, at flere slagtesvineproducenter kan få glæde af ProGrow, når kameraerne bliver udviklet til restriktiv vådfodring. Det forventer han sker i løbet af 2021.